

3

Vragenuur: Vragen Boucke

Vragen van het lid Boucke aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat over het bericht "**Schiphol vraagt luchtvaartmaatschappijen vluchten te annuleren vanwege drukte**".

De voorzitter:

Ik heet de minister van Infrastructuur en Waterstaat van harte welkom. Ik nodig de heer Boucke van D66 uit om zijn mondelinge vraag te stellen. Zijn vraag gaat over het bericht "Schiphol vraagt luchtvaartmaatschappijen vluchten te annuleren vanwege drukte". Ik moet het een beetje kort houden, omdat we om 15.00 uur ook nog een herdenking hebben. De herdenking start stipt om 15.00 uur, vandaar. Ik geef het woord aan de heer Boucke van D66.

De heer Boucke (D66):

Dank u wel, voorzitter. Het is weer een puinhoop op Schiphol. Schiphol vraagt luchtvaartmaatschappijen om vluchten te annuleren vanwege drukte. Passagiers staan uren in de wachtrij en worden geadviseerd om maar goede schoenen aan te doen. We hebben de minister en de directeur van Schiphol voor de zomer al behoorlijk aan de tand gevoeld over deze toestanden. Nu zijn we acht weken later terug bij nul. De zomerbonus voor werknemers is afgelopen en de rijen lopen weer op. Er zijn te weinig beveiligers en de weinige die er zijn, zoeken na deze zomerperiode naar ander werk. De FNV had ons hiervoor gewaarschuwd.

Ik heb daarom een paar vragen aan de minister. Wat heeft de minister tegen de gedupeerde reizigers te zeggen? Voelt de minister zich niet verantwoordelijk voor deze wanvertoning van Schiphol? Wat gaat de minister aan deze situatie doen? Wat vindt de minister er nou eigenlijk van dat werknemers structureel worden ondergewaardeerd, terwijl ze letterlijk hun rug breken en hun spieren scheuren — die berichten zijn er ook — voor een schamel loon op Schiphol? Wat gaat de minister concreet doen aan de arbeidsomstandigheden van de mensen die op Schiphol moeten werken? Want de berichten daarover zijn echt heel verontrustend. Is de minister het met ons eens dat het juist de taak van de overheid is om erop toe te zien dat mensen onder goede, veilige arbeidsomstandigheden kunnen werken? Dat is nu niet het geval. Wat gaat de minister daaraan doen? Graag een reactie van de minister.

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan de minister.

Minister Harbers:

Voorzitter, goedemiddag. Dank u wel. Gisteren was opnieuw een dieptepunt in de exploitatie van de luchthaven. Ondanks alle inspanningen in de zomer heeft Schiphol niet kunnen voorkomen dat er opnieuw urenlange wachtrijen ontstonden en vele, vermoedelijk enkele duizenden, passagiers hun vlucht hebben gemist. Wij zijn vanuit het ministerie voort-

durend, ook gisteren en vandaag, in overleg met Schiphol om de feiten boven tafel te krijgen. Hoe is het mogelijk dat de problemen op Schiphol zich nog steeds blijven voordoen? De signalen die de heer Boucke aangeeft, bijvoorbeeld over de zomerbonus, zien wij natuurlijk ook. We hebben daar ook overleg over met de FNV. Ik zal daar zo meteen nog iets over zeggen. Wij willen zo snel mogelijk de feiten boven tafel krijgen.

Hoewel ik de Kamer enkele dagen geleden meldde dat wij, omdat we een beetje de structurele fase in zouden gaan, niet meer wekelijks updates zouden vragen, betekent dit dat wij daar toch mee doorgaan. We gaan dat ook intensiveren. Ik zal uw Kamer daarover blijven informeren. Wij hadden al afgesproken dat Schiphol na de zomer, deze maand, een evaluatie zou doen plaatsvinden en opleveren. Die evaluatie willen we nu op zeer korte termijn door een onafhankelijke partij laten doen, zo hebben we Schiphol inmiddels gemeld, en met ruggenspraak van lenW, zodat wij er zeker van kunnen zijn dat geen aspect daarin onbenoemd blijft. Dat moet dan op korte termijn leiden tot een verbeterplan.

Waar het gaat om de arbeidsomstandigheden, weten wij dat het van cruciaal belang is om ervoor te zorgen dat de exploitatie op Schiphol weer op orde komt. Dat heb ik ook voor de zomer aangegeven. Voor de zomer heeft Schiphol daarover een sociaal akkoord gesloten met de bonden, onder andere met de FNV. Wij, en dat zijn minister Van Gennip en ik, hebben de afgelopen maanden ook twee keer gezamenlijk, en ikzelf een keer alleen, overleg gehad met de FNV om toe te zien op de uitvoering van dat sociaal akkoord. Want wij nemen de signalen van de bonden zeer serieus en spreken Schiphol daarop aan. Dat geldt zeker ook voor het gedeelte van het sociaal akkoord dat vanaf deze maand uitgevoerd moet worden. Na de eerste ophogingen van de beloning gaat het nu om de arbeidsomstandigheden en om de stroomlijning van de grondafhandeling. Schiphol heeft nu gelukkig ook een verzoek neergelegd om het aantal grondafhandelaren te beperken. Daarnaast gaat het ook om alles wat er rond arbeidsomstandigheden en werken op Schiphol speelt. Wij zullen vanuit onze beide ministeries goed erop toezien dat het sociaal akkoord voortvarend zal worden uitgevoerd.

De heer Boucke (D66):

Dank aan de minister voor de beantwoording, maar op een paar heel cruciale vragen heb ik toch geen antwoord gekregen. Misschien even voor de duidelijkheid over de arbeidsomstandigheden: wat heeft het kabinet gedaan meteen nadat de berichten kwamen? Is de inspectie erop afgestuurd? Heeft Schiphol een boete of reprimande gekregen? Is er iets gebeurd om meteen de arbeidsomstandigheden van de werknemers te verbeteren? Ik vraag me ook af: wat is er de afgelopen acht weken op Schiphol gebeurd? Het lijkt nu alsof er afspraken gemaakt zijn, er vervolgens niets gebeurd is en we nu weer in de problemen zitten.

Ik ga meteen door, voorzitter. Ik wil dus nog graag antwoord op die vragen, maar ik heb daarnaast toch een compliment voor de minister: hij heeft lef getoond. Hij heeft gezien dat er grenzen zijn aan de groei van Schiphol en hij heeft de noodzakelijke krimp in gang gezet. Maar mijn vraag is: hoe kan het dan zijn dat Schiphol zich te midden van de uitwerking van zo'n krimpbesluit richt op uitbreiding? Er is geen

geld voor mensen, maar wel voor een nieuwe pier. Ik zou graag het volgende van de minister willen weten, en nogmaals mijn complimenten aan hem. Gaan we groeien of krimpen op Schiphol? Voelt de minister zich wel serieus genomen door Schiphol? Hij kondigt aan dat Schiphol moet krimpen naar 440.000 vliegbewegingen en enkele weken later kondigt Schiphol aan dat ze fysiek juist gaan groeien. Ik ben benieuwd hoe de gesprekken met Schiphol verlopen. Zegt u tegen Schiphol: ga je gang, je bent een commercieel bedrijf, dus regel het maar? Of bent u duidelijk over hoe die aangekondigde krimp nu toch echt vorm moet krijgen? De bouw van een pier hoort daar wat mij betreft niet bij. Constateert de minister dat Schiphol dus duidelijk niet op het juiste spoor van de toekomst zit?

Voorzitter. Tot slot. Wat gaat de minister doen om Schiphol wel op het juiste spoor te krijgen, zodat werknemers goed betaald krijgen en reizigers niet al weken van tevoren in de stress hoeven te zitten? Maar ook: hoe zorgt hij ervoor dat het klimaat en de natuur nu eindelijk de aandacht en de actie krijgen die ze verdienen? Minister, toon lef! Blijf dat doen. Dat is mijn oproep.

Minister Harbers:

Die signalen over de arbeidsomstandigheden, zoals die ook recent te zien waren op tv in een uitzending, kregen we ook kort voor de zomer rechtstreeks van de FNV door. Ik gaf zojuist al aan dat wij die zeer serieus nemen. Om die reden nemen we de bepalingen in het sociaal akkoord die gaan over het tegengaan van werkdruk, betere arbeidsomstandigheden, betere inroostering, zodat je niet verspreid over de dag een paar keer een paar uur op Schiphol kunt werken in functies als beveiliging of grondafhandeling, maar ook op een nette manier een acht uur aaneengesloten werkdag kunt hebben, en gebruik van de apparatuur die het werk moet vergemakkelijken, zeer serieus. Dat is ook precies wat minister Van Gennip en ik twee dagen geleden in overleg met de FNV hebben geconstateerd. Die zijn verankerd in dat sociaal akkoord. We hebben er vorige week in overleg met Schiphol ook nog druk op gezet.

Dat heeft in ieder geval geleid tot een veel toeschietelijkere houding van Schiphol, dat vorige week samen met de bonden, betrokken bedrijven en het ministerie een taskforce heeft opgericht om ervoor te zorgen dat deze maatregelen op de kortst mogelijke termijn uitgevoerd kunnen worden. Maar bijvoorbeeld bij ingrepen op het gebied van het inhuren versus het inbesteden van beveiliging zal er enige tijd overheen gaan, want ook dat moeten we ordentelijk regelen, ook voor de betrokken werknemers. Hetzelfde geldt voor de grondafhandeling. Maar die arbeidsomstandigheden staan wat ons betreft op één.

Dan naar het vraagstuk van de groei van Schiphol. We hebben van Schiphol zelf al gevraagd: wees duidelijk over wat je op dit moment wel en niet aankunt. Ze hebben zelf net voor de zomer al het aantal vluchten beperkt. Ook voor de maanden september en oktober hebben ze afgegeven dat het aantal passagiers beperkt moet worden, juist ook om de werkdruk voor medewerkers niet nog verder op te laten lopen. Wij vragen ook van Schiphol om op korte termijn inzichtelijk te maken hoe de afgesproken aantallen passagiers voor september en oktober, inclusief de herfstvakantie, gewaarborgd kunnen worden.

Wat de groei betreft: de aangekondigde vermindering naar 440.000 vluchten staat, wat ons betreft. Ik heb ook niet van Schiphol gehoord dat men zich daartegen gaat keren. Schiphol zelf heeft de afgelopen tijd vanwege de operationele problemen voor de korte termijn het aantal passagiers al beperkt. Over het aangekondigde nieuwe terminalgebouw — het is een vooruitblik, want het is nog geen aanbesteding — heb ik vorige week hier in de Kamer aangegeven dat dit een zodanig grote investering is dat het daadwerkelijke voorstel aan de regering, in casu de minister van Financiën als aandeelhouder, zal moeten worden voorgelegd. Dan verwijs ik naar het antwoord dat ik ook vorige week gaf, met nog wat aanvulling.

De voorzitter:

Tot slot, de heer Boucke.

De heer Boucke (D66):

Nogmaals dank aan de minister. Ik blijf bij de vraag: minister, wordt u wel serieus genomen? U kondigt krimp aan en Schiphol kondigt voor 1 miljard aan investeringen voor een nieuwe pier aan. Ik zou zeggen: zet door en roep Schiphol aan tafel en geef aan dat dit niet kan. Bij krimp hoort niet een fysieke uitbreiding van die luchthaven.

Minister Harbers:

Daar hoort bij dat Schiphol, mochten ze zo'n investering willen, heel duidelijk zal moeten maken waarom dat nodig is, maar dat kan dan niet zijn door meer vluchten te doen. Het zou wel kunnen zijn — maar daar moeten ze de aandeelhouders dan ook van overtuigen — dat ze bijvoorbeeld op sommige uren in de dag de reizigers meer ruimte willen geven of dat ze de logistiek op Schiphol zelf willen verbeteren zodat je als reiziger ook makkelijker door die terminal komt. Maar dan nog is dat iets wat niet voorligt en wat niet aan de aandeelhouders is gemeld en waarvan we ook niet weten of er nog een serieus voorstel over komt. Ik stel vast dat Schiphol tegen mij zegt: die 440.000 nemen wij serieus.

De heer Koerhuis (VVD):

De zomertoeslag is vorige week afgeschaft en gisteren en vandaag zijn de problemen op Schiphol terug. Ik ben blij met de acties die de minister heeft aangekondigd maar ik zou graag ook zo snel mogelijk concretere acties willen. Dus voer die zomertoeslag weer in en noem het een herfsttoeslag, en start onderhandelingen over structureel betere arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden. Betrek daar dan ook de minister van Financiën, mevrouw Kaag, bij als aandeelhouder.

Minister Harbers:

Ook ik ken de geluiden over de zomertoeslag. De FNV heeft ze zelf aan mij doorgegeven en ik zie ze ook terug in de media. Ik vind het het allerbelangrijkste dat we zo snel mogelijk de feiten boven tafel krijgen. Ik zie vandaag in social media ook berichten over beveiligers die zeggen: ik wil best komen werken maar ik word niet opgeroepen. Dat is weer het andere uiterste. Ik wil gewoon de feiten boven tafel hebben en ik wil dat dit zo snel mogelijk besproken wordt. Ik heb begrepen dat er vandaag of morgen overleg plaatsvindt tussen Schiphol en de bonden. Dus dat is denk

ik al het begin van het overleg dat de heer Koerhuis bedoelde en dat ook daar gevoerd zal moeten worden. Ook ter wille van de exploitatie vraag ik daarbij aan Schiphol ervoor te zorgen alles uit de kast te halen om deze schandvlek uit te wissen. Minister Kaag beheert het aandelenbelang in Schiphol en zij heeft ook de formele rol wat betreft de aandelen richting de raad van commissarissen. Wij hebben overigens onlangs ook gezamenlijk een gesprek gevoerd met de raad van commissarissen om op indringende wijze aandacht te vragen voor wat zij nog kunnen doen, ook richting het bestuur van Schiphol, om toe te zien op het zo snel mogelijk terugbrengen van een goede exploitatie.

De heer **Van Haga** (Groep Van Haga):

Een schandvlek is het zeker, want bij het staatsbedrijf Schiphol is het een grote puinhoop gedurende al bijna een jaar. Dat geklungel leidt ertoe dat we een groot risico nemen met onze economie, de meer dan 500 bedrijven die er zijn gevestigd en de 300.000 banen die ervan afhankelijk zijn. Natuurlijk kun je zeggen dat er daar zwaar onderbetaald wordt en kunnen we zeggen dat het minimumloon omhoog moet. We hebben eerder ook al de suggestie gedaan omtrent het leger. Dat zijn echter allemaal dingen die al geregeld hadden kunnen worden maar nog niet zijn geregeld. Nu is mijn vraag, want daar wil de voorzitter naartoe ...

De **voorzitter**:

Zeker.

De heer **Van Haga** (Groep Van Haga):

Ik sprak met de journalist Ton F. van Dijk en die heeft wat securitymedewerkers gesproken die zeggen dat de media een volledig verkeerd beeld hebben. Ik citeer: "Collega's zitten thuis en willen wel werken maar worden helemaal niet opgeroepen". Kan de minister uitleggen wat hier aan de hand is? Klopt dit of is dit een broodjeaapverhaal?

Minister **Harbers**:

De heer Van Haga doet een paar constatering die ook al eerder zijn gedaan. Hij weet dat het niet mogelijk is het leger ervoor in te zetten. Om alles zeker te stellen, hebben we voor de zomer nog wel aan Defensie gevraagd: zou er een mogelijkheid zijn en hebben jullie mensen over? Dat bleek ook niet het geval. Dus dat is een hypothetische optie. Het bericht dat de heer Van Haga aanhaalt, was ook het bericht dat ik zelf zag; ik heb dat zojuist ook in het antwoord richting de heer Koerhuis aangegeven. Dat bericht staat weer in contrast met het bericht dat het alleen maar door de zomerbonus komt. Dit is precies de reden waarom ik Schiphol vraag zo snel mogelijk alle feiten boven tafel te krijgen. Niet alleen met Schiphol maar bijvoorbeeld ook met de vakbonden spreken we daarover, om precies duidelijk te krijgen wat er aan de hand is. Vandaar de versnelde evaluatie door een onafhankelijke instantie met ruggenspraak vanuit lenW.

De **voorzitter**:

Dank u wel.

Dan wil ik de minister bedanken voor zijn beantwoording van de mondelinge vraag van de heer Boucke.

De vergadering wordt van 14.55 uur tot 15.01 uur geschorst.